

Workshop Beelden van verpleegkundigen MBO/HBO

Op donderdag 30 mei 2024 is tijdens het Kennisevent 'De Zorgvrager en de Zorgprofessional in de Toekomst' tijdens de workshop 'Wat is jouw beeld van een medewerker in de zorg' ingegaan op het beeld van de verpleegkundige (MBO/HBO). Vanuit deze beelden zijn concrete aanbevelingen geformuleerd. Dit document beschrijft de uitkomsten en aanbevelingen op compacte wijze. Het is geenszins bedoeld als 'de waarheid', maar als afspiegeling van een zeer leuke bijeenkomst die we graag een vervolg willen geven.

Workshop

Tijdens de kennismaking blijkt dat deelnemers makkelijk een bepaald beeld vormen van/over een andere deelnemer – ook al gaat het maar om de vraag: "Is de persoon tegenover je met de auto naar het kennisevent gekomen?". We oordelen dus alleen al door te kijken. Dit zijn beelden die van invloed zijn op je handelen en je gedrag! Dat geldt ook in de gezondheidszorg rondom het beroep van de verpleegkundige.

De aanwezigen hebben zoveel mogelijk associaties opgeschreven die zij hebben bij het beroep van de verpleegkundige. Dit levert, wellicht mede door de vele verschillende achtergronden van de deelnemers, een breed spectrum aan begrippen op. Hieronder volgt de opsomming van alle associaties. Vervolgens zijn de resultaten gegroepeerd naar persoonskenmerken, praktische kenmerken en kenmerken rondom kennis.

Welke begrippen associëren de aanwezigen met het beroep van verpleegkundige MBO/HBO?

-
- Veelal vrouwen
 - Dag en nacht
 - Hard werken
 - Niet zo goed betaald
 - (Te) weinig autonomie
 - Veel sectoren
 - Meer doener dan denker
 - Soms meer doener dan aandachtgever
 - Empathisch
 - Zorgzaam
 - Kritisch
 - Proactief
 - Inleveren op privé
 - Niet snel klagen
 - Analytisch
 - Nieuwsgierig
 - Flexibel
 - Specialistisch
 - Betrokken
 - Sociaal
 - Hart voor de zorg
 - Attent
 - Behulpzaam
 - Wil betekenis geven
 - Kan zich inleven
 - Praktisch
 - Doorpakken
 - Voor mensen
 - Samenwerken
 - Accuraat
 - Veel ballen in de lucht
 - Medische systeem afwegingen
 - Haastig
 - Vriendelijk
 - Kennis
 - Kan alle verpleegtechnische handelingen
 - Geen emotie
 - Altijd bereikbaar voor iedereen
 - Weet alle ziektebeelden
 - Wit pak
 - Billen wassen
 - Alle diensten
 - Veel taken: studenten begeleiden, telefonisch, administratief, facilitair
 - Gaat over grenzen heen
 - Communicatief sterk (taal en schriftelijk)
 - Leergierig
 - Verzorgd
 - Lieflijk
 - Kennis van lichaam
 - Collegiaal
 - Traditioneel
 - Teamspeler
 - Voorbeeldgedrag volgen
 - Vast in systeem (zo doen we het altijd)
 - Redders
 - Gastvrij
 - Oplossingsgericht
 - Moeite grenzen bewaken
 - Onzeker hiërarchie
 - Onderschatten eigen kennis en kunde
 - Werken vanuit intrinsieke motivatie

Persoonsgerichte kenmerken

De figuur hieronder toont de persoonsgerichte kenmerken uit de workshop.

Hard werken	Meer doener dan denker	Soms meer doener dan aandachtgever	Empathisch	Zorgzaam	Kritisch	Pro-actief
Niet snel klagen	Analytisch	Nieuwsgierig	Flexibel	Betrokken	Sociaal	Hart voor de zorg
Attent	Behulpzaam	Wil betekenis geven	Kan zich inleven	Praktisch	Doorpakken	Voor mensen
Samenwerken	Accuraat	Haastig	Vriendelijk	Geen emotie	Altijd bereikbaar voor iedereen	Communicatief sterk (taal en schriftelijk)
Leergierig	Verzorgd	Lieflijk	Collegiaal	Traditioneel	Teamspeler	Voorbeeld gedrag volgen
Gastvrij	Opllossingsgericht	Moeite grenzen bewaken	Onzeker hiërarchie	Onderschatten eigen kennis en kunde	Werken vanuit intrinsieke motivatie	Dag en nacht

Uit eerder onderzoek onder HBO-V-studenten van Windesheim naar de motivatie van studenten (om te kiezen) voor het beroep kwamen de volgende persoonlijke kenmerken naar voren:

Persoonsgericht

Goed kunnen inleven/ inlevingsvermogen	Sociaal zijn/ mensen aanvoelen	Integer	Betrouwbaar	Professionele houding
Behandelen zoals je zelf ook wil worden behandeld	Respectvol	Luisteren	Empathisch vermogen	Ervaringen van je af kunnen zetten
Collegialiteit	Kennis	Samenwerking	Open in communicatie	Eerlijk
Duidelijk	Compassie hebben	Geduldig	Vriendelijk	Niet te kritisch op jezelf zijn
Kunnen loslaten	Feeling voor mensen	Behulpzaam	Mensen willen helpen	Mensen accepteren zoals ze zijn
	Precies zijn		Mensen die iets willen betekenen voor mensen	

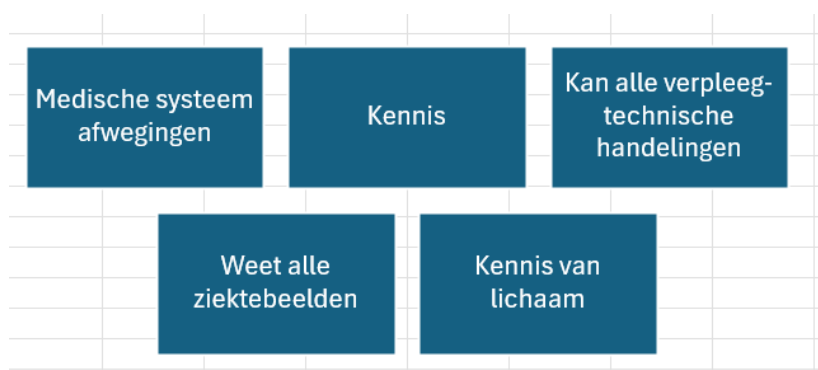
Beelden van studenten over het beroep verpleegkundige en beelden van deelnemers aan de workshop komen op een aantal onderdelen overeen. Communicatie, werken vanuit intrinsieke motivatie en hiërarchie zijn thema's die nieuw zijn in vergelijking tot eerder onderzoek.

Daarnaast zijn er ook *praktische kenmerken* benoemd.

Terugkerend thema in deze praktische kenmerken lijkt de drukte te zijn: veel ballen in de lucht, veel taken, veel sectoren, inleveren op privé, weinig autonomie.

Tot slot zijn er ook *kennissenmerken* te onderscheiden: kenmerken die verpleegkundigen typeren rondom het hebben van bepaalde kennis en vaardigheden. Mensen zien verpleegkundigen als brede kennisdragers die medische afwegingen kunnen maken en van daaruit alle verpleegtechnische handelingen kunnen uitvoeren.

Net als uit het eerdere onderzoek komen er vele beelden naar voren: zowel positieve beelden als beelden die een negatieve uitwerking kunnen hebben op de motivatie van mensen om te kiezen voor een opleiding tot verpleegkundige.

Hoe kunnen we de (toekomstige) studiekeziers een goed beeld geven van het beroep?

De aanwezigen in de workshop hebben de volgende suggesties gedaan:

- Inzetten van influencers: laten zien wat verpleegkundigen in de zorg doen: het echte verhaal, niet alleen rozengeur en maneschijn
- Doorstroomperspectief creëren: certificaten -> verdieping brengend
- Aansluiten bij de generaties
- Nadenken over de cultuur: trots zijn op het beroep -> mag je dit zeggen?
- Praktijk naar scholen brengen en scholen uitnodigen naar de praktijk
- Leerafdelingen in instellingen meer verpleegkundigen die enthousiast zijn om studenten te begeleiden + school - > MBO meer waarderen
- Landelijke campagne
- Als vak in het V.O. - breder dan Biologie
- Inzicht in route naar de universiteit geven
- Perspectief toekomst
- Docenten in V.O. zijn belangrijke doelgroep in relatie tot voorlichting
- Ontwikkelpaden zorg/kinderopvang
- MBO/HBO motor van de economie voor vitale sectoren
- Influencers - Netflix
- Vroeg inspireren: basisschool, V.O., MBO
- Meer bekendheid bij leerkrachten V.O.
- Technasium voor de zorg/
Zorgprojecten op school
- Maatschappelijke stages
- Leerlingen eerder informeren meekijken in de praktijk
- Laat naar buiten diversiteit zien; voor iedereen herkenbare mensen in alle niveaus
- Aanbod in beeld: alle specialiteiten
- Doelgroepen op de juiste manier benaderen
- Potentiële beroepskrachten in de zorg laten kennismaken met het vak: kijken, meedoen
- Mantelzorgers echte certificaten geven zodat ze breder kunnen worden ingezet

Deze suggesties zijn samen te vatten in drie categorieën:

1. Onderwijs:
 - a. Voortgezet
 - i. Docenten die voorlichting geven rondom beroepskeuze/vervolgopleiding informeren over de inhoud van het beroep.
 - ii. Het vak "Zorg" op school aanbieden: Biologie +
 - iii. Technasium voor de zorg introduceren
 - iv. Maatschappelijke stages
 - v. Praktijk naar scholen halen en scholen naar de praktijk.
 - b. Basis
 - i. Naar de praktijk

- ii. Lessen over de zorg
 - c. MBO/HBO/WO
 - i. Inzicht in opleidingsroutes in de zorg
 - ii. Perspectief bieden
- 2. Beelden
 - a. Inzetten influencers
 - i. Voor het echte beeld in de zorg
 - ii. Verschillende specialisaties
 - iii. Trots op beroep
 - b. Voorbeelden gebruiken voor alle doelgroepen, diversiteit, leeftijden, etc.
- 3. Praktijk
 - a. Deelcertificaten geven
 - b. Leerlingen/studenten laten meekijken en meedoen vanaf jonge leeftijd
 - c. Leerafdelingen met gemotiveerde begeleiders van de praktijk en scholen.
 - d. Trots op beroep uitdragen

Voorstel voor vervolg

De aanwezige deelnemers zijn enthousiast en gemotiveerd om te gaan werken aan het verbeteren van het beeld van de verpleegkundige. Vanuit de huidige context van een toenemend tekort aan zorgpersoneel is dit een waardevol en relevant resultaat van de workshop waar we graag gevolg aan geven.

Aanpak:

- Randvoorwaarde: aansluiten bij lopende initiatieven (landelijk, regionaal en organisatie/opleidingsniveau) – inventarisatie hiervan is nodig
- Gesprek plannen met stakeholders
- Prioriteren en plannen maken
 - Wat kunnen we nu al doen?
 - Waar moeten we plan voor maken?
 - Financiering/subsidie via provincie/gemeenten aanvragen